

CAMERATA 1800

WEENSE EN BOHEEMSE KLASSIEKEN

26 september 2010, 15.00 uur

Pianotrios van Beethoven (op.11), Gyrowetz (op.57) en Reicha (op. 47)
Toegang € 7,50

Kobald piano atelier
Asseltsestraat 167, Apeldoorn

CAMERATA 1800

Barbara Erdner
Frank Wakelkamp
Ursula Dütschler
www.camerata1800.nl

viool
cello
fortepiano

Anton Reicha (Praag 1770 - Parijs 1836): Trio in C, opus 47 (1804).

Allegro poco vivo - Adagio - Finale: Allegro vivace

Toen Reicha in 1785 naar Bonn kwam, leerde hij er Beethoven kennen in het orkest van de Keulse keurvorst. Reicha speelde toen viool en piano, en had ook fluitlessen gehad. In 1794 werd dit ensemble opgeheven vanwege verwikkelingen rond de Franse Revolutie, en vertrok Reicha naar Hamburg. Hier geeft hij privélessen, maar zijn composities trekken geen noemenswaardige belangstelling. In 1802, als Beethoven inmiddels 10 jaar in Wenen woont, komt Reicha ook naar Wenen en hernieuwt hun vriendschap tot hij in 1808 naar Parijs vertrekt. Tijdens zijn verblijf in Wenen had Reicha

contact met Haydn (hij introduceerde Baillot en Cherubini bij Haydn) en studeerde hij compositie bij Albrechtsberger en Salieri. Van Reicha's composities zijn vooral zijn blaaskwintetten zeer bekend. In 1818 werd hij aangesteld aan het Parijs Conservatorium. Hij publiceerde enkele werken over compositieleer. Onder zijn leerlingen zijn grote namen als Liszt, Gounod, Franck, Berlioz, Onslow en Meyerbeer.

Adalbert Gyrowetz (Česke Budějovice, 1763 - Wenen, 1850): Divertissement in Bes, opus 57 (1800).

Notturmo: Larghetto - Polacca, Trio - Andante poco Adagio, Allegretto, Adagio non tanto - Allegro

Geboren in Bohemen (nu Tsjechië, in een plaats 100 km ten noorden van het Oostenrijkse Linz) werd Gyrowetz door zijn vader onderwezen in zang en vioolspel. Orgel en compositie studeerde hij bij Haparnorsky. Op het gymnasium leerde hij behalve Duits ook Latijn, Tsjechisch, Italiaans, Frans en Engels. Wegens gebrek aan geld moest hij zijn studie rechten stoppen en als secretaris in dienst treden bij graaf Franz von Fünfkirchen, die hem aanmoedigde op muzikaal gebied. Bij zijn eerste bezoek aan Wenen eind 1785, begin 1786, ontmoette hij Haydn, Albrechtsberger en Mozart. Mozart voerde een van de symfonieën van Gyrowetz uit.

In 1789 kwam Gyrowetz er in Parijs achter dat een van zijn symfonieën daar onder Haydns naam was gepubliceerd, en dat zes strijkkwartetten zonder zijn medeweten als zijn opus 1 waren gepubliceerd en zeer goed ontvangen werden. Gyrowetz componeerde in beide genres nog meer werken om aan de vraag tegemoet te komen. In hetzelfde jaar ontvluchtte hij Parijs vanwege de revolutie en vestigde zich in Londen, waar hij in 1791 Haydn bij diens aankomst wegwijs kon maken. Om gezondheidsredenen keerde Gyrowetz in 1793 terug in Bohemen, had tijdens zijn reis een diplomatieke ontmoeting met Napoleon en vestigde zich niet lang daarna voorgoed in Wenen om daar tweede kapelmeester van het Weense Hoftheater te worden. In deze functie werd van hem verwacht jaarlijks een opera en een ballet te componeren. Een van deze opera's, *Robert, oder Die Prüfung* (1813), werd door Beethoven zeer gewaardeerd. Vermeldenswaard is nog dat in 1818 de 9-jarige Chopin zijn debuut had met orkest, als pianosolist in een pianoconcert van Gyrowetz.

- pauze -

Ludwig van Beethoven (Bonn 1770 - Wenen 1827): Trio in Bes, opus 11 (1798).
Allegro con brio - Adagio - Tema: Pria ch'io l'impegno. Allegretto (Var. I-IX)

Toen Beethoven nog niet zo lang in Wenen was, vroeg de Weense klarinettist (Franz) Joseph Bähr (1770-1819) hem dit trio te schrijven, en stelde hem het thema voor waarop Beethoven variaties zou moeten schrijven. Dit thema kwam uit de opera *L'amor marinaro ossia Il corsaro* ("Liefde op zee" of "De zeerover") van Joseph Weigl, die op 15 oktober 1797 in première ging. Het betreft de aria *Pria ch'io l'impegno*, een lichtvoetig trio voor drie baszangers, beginnend met de tekst "Voor ik werk, moet ik eerst wat eten." Het was een echte "Gassenhauer" (hit) die iedereen op straat zong; vandaar dat dit trio ook als het Gassenhauer Trio bekend staat.

Het trio is opgedragen aan Maria-Wilhelmine Gräfin von Thun (1744-1800), een belangrijke vrouw van hoge adel en een vroegere beschermvrouwe van Mozart. Later werden twee van haar zwagers, Graaf (later Prins) Andreas Kyrillowitsch Rasumowsky en Prins Karl von Lichnowsky, beschermheren van Beethoven.

Beethoven's leerling Carl Czerny heeft op aanwijzing van Beethoven de precieze tempi voor dit trio gepubliceerd (Wenen, 1820) met behulp van een recente uitvinding, Mälzel's metronoom, waardoor we nu bij benadering weten hoe snel we de stukken moeten spelen. Onlangs probeerde ik namelijk een antiek Londens exemplaar, dat al na korte tijd flinke afwijkingen ging vertonen... Czerny meldt verder ook dat Beethoven spijt had van het laatste deel van dit trio, omdat hij het liever had gebaseerd op een eigen thema.

© 2010 Frank Wakelkamp

Camerata 1800 schildert de muzikale sfeer van de periode rond 1800 met originele instrumenten of kopieën daarvan, zodat de retoriek, dramatiek en kleurenrijkdom volledig tot hun recht komen.

De spelers dagen elkaar uit en geven elkaar de ruimte in hun afwisselend solistische en ondersteunende rollen. Naast de werken van de grote en bekende meesters zoals Mozart, Haydn en Beethoven speelt Camerata 1800 uitstekende, zelden uitgevoerde composities om haar publiek mee te verrassen. Ook nodigt het ensemble graag gastmusici uit om zijn klankenpalet en repertoire uit te breiden.

Barbara Erdner, viool werd geboren in Salzburg, Oostenrijk in 1970. Zij studeerde viool aan de Hochschule Mozarteum Salzburg, waar zij cum laude afstudeerde als uitvoerend en docerend musicus. Verder volgde zij cursussen bij Ivry Gitlis, Shmuel Ashkenazy en Enrico Gatti. Barbara

Erdner ontving een studiebeurs om zich te specialiseren in de barokviool. Dit deed zij bij Lucy van Dael aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam.

Als uitvoerend musicus speelt zij in ensembles zoals het Amsterdam Baroque Orchestra, New Dutch Academy, Freiburger Barockorkest, Les Talens Lyriques, Utrechts Barok Consort, Anima Eterna Brugge, Armonico Tributo Austriae, Capella Leopoldina Wenen, Northern Consort en Concerto d'Amsterdam.

Bij Capella Maria Barbara (NL), Camerata Argentea (A), the Netherlands Bach Orchestra en Progetto Semiserio Wenen is Barbara Erdner regelmatig concertmeester en met het Leids Barok Ensemble heeft zij solistisch opgetreden. Zij is medeoprichtster van meerdere kamermuziek ensembles: La Compagnie Baroque, Le Cercle Musical, Connection 1700, L'Aimable Accord en Spirit of Musicke Salzburg.

Frank Wakelkamp, cello studeerde "moderne" cello aan het Utrechts Conservatorium, waar hij les had van Dmitri Ferschtman en Maarten Mostert. Masterclasses volgde hij bij Frans Brügger, Heinrich Schiff en Christophe Coin. Bij Viola de Hoog studeerde hij af als Uitvoerend Musicus barokcello.

Als orkestmusicus werkte hij met Anima Eterna, Concerto d'Amsterdam, Currende, Les Musiciens du Louvre, Al Ayre Español. Dirigenten waren Jos van Immerseel, Eduardo Lopez Banzo, Erik van Nevel, Ton Koopman, Klaas Stok. Met het Holland Boys Choir nam hij de 200 religieuze cantates van J.S. Bach op als continuo-cello en bespeler van de violoncello piccolo. Hierna nam hij een solo-CD op met cellosonates van de Amsterdamse barokcomponist Jacob Klein, die is uitgebracht bij Muziekgroep Nederland (CV 125). Hiervoor verrichte hij ook musicologisch onderzoek naar de voorheen onbekende Klein. Binnenkort neemt hij de cellosonates van Vivaldi op. Kamermuziek speelt Frank Wakelkamp onder andere met La Récolte en The Great Charm, maar hij treedt ook op als solist. Met Trio Eroica won hij in 1996 het concours Musica Antiqua in Brugge met bijzondere lof van de Jury en de Radioprijs van BRTN 3.

In juni 2002 debuteerde hij op de viola da gamba en in 2005 startte hij met de eerste Urtext-uitgave van onder meer de cellosonates van Boccherini op editionwakelkamp.com. In 2007 gaf hij een lezing en een masterclass aan het Utrechts Conservatorium; in 2009 en 2010 geeft hij minors barokcello aan de Fontys Hogeschool.

Ursula Dütschler, fortepiano is afkomstig uit Zwitserland. Zij studeerde klavecimbel bij Jörg Ewald Dähler in Bern en bij Kenneth Gilbert in Salzburg. Later volgde een studie op de fortepiano bij Malcolm Bilson aan de Cornell University in de Verenigde Staten. Zij won prijzen op internationale concoursen zoals die in Parijs (1989, voor klavecimbel) en in Boston (1991, voor pianoforte).

Zowel op klavecimbel als ook op fortepiano treedt Ursula Dütschler regelmatig op als soliste en in diverse kamermuziek combinaties. Naast haar concertpraktijk is zij gastdocente fortepiano aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Ursula Dütschler gaf samen met Malcolm Bilson en Bart van Oort in juli 08 de masterclass voor fortepiano aan de Roosevelt Academy in Middelburg.

Bij het label Claves nam ze naast vele kamermuzikale uitvoeringen vier solo CD's op met klavecimbel met werken van Scarlatti, Byrd, Balbastre en Bach. Tevens maakt zij deel uit van het collectief met Malcolm Bilson dat de complete Beethoven sonates opnam op pianoforte. Verder zijn bij Brilliant Classics 2 CD's verschenen met sonates van Haydn en de complete werken voor piano vierhandig en twee piano's van Mozart met Bart van Oort.

Volgende week zijn de eerste concerten van onze eigen serie! Zie hiervoor de flyer of de website.

www.camerata1800.nl - contact: 0294-270147 - info@camerata1800.nl

Wilt u op de hoogte blijven van onze concerten? Geeft u dan uw emailadres aan ons door!